

FOLK OG LAND

Sverre Aasbø
Seldugsst. 5.
0 s 1 o 5

NR. 4 — 16. ÅRGANG

LØRDAG 18. FEBRUAR 1967

LØSSALG 1 KRONE

Fhv. stortingsmann Wika avslører sannheten om 1940

HVIS VESTMAKTEENES PLANER HADDE FØRT FREM VILLE NORGE HA MISTET HUNDRETUSENER AV MENNESKELIV ISTEDEFOR 10 000, SKRIVER HAN

Det er med den aller største interesse en leser de erindringer som etterhvert kommer på trykk om hendelsene i 1940 og bakgrunnen før at Norge ble trukket inn i verdenskrigen. For én ting er den vanlige ensrettede propaganda om det uskyldige Norge som ble så brutalt overfalt av det stygge Tyskland og som fikk så helhjertet hjelp av det offervillige England, en annen ting det en kommer i skade for å avsløre når en «minnes» slik. I «Helgeland Arbeiderblad» for 28. desember sistleden startet fhv. stortingsmann for Arbeiderpartiet, Haakon O. Wika, Vega, en liten serie med slike erindringer. Spesielt er det av interesse det han skriver i denne første artikkelen om Norges berømmelige «nøytralitet», om maktenes skamløse spill med Norge og om litt av hvert ellers. Vi skal la det Wika skriver stå som han skrev det. Vi synes det taler for seg selv og at det er et verdifullt dokument når en skal finne den historiske sannhet. Uthevelsene er imidlertid foretatt av oss og på noen ganske få steder har vi føyet til noen bemerkninger i parentes. Vi gir ordet til fhv. stortingsmann Haakon O. Wika:

«Da Tyskland gikk til an-
grep på Polen var jeg i Ves-
terålen som reiseinspektør
for Justisdepartementets
kommunalavdeling.

TILBAKE TIL STORTINGET

Telegrafisk innkalling til Stortinget nådde meg der, samme dag tok jeg hurtigruten sørover. Jeg var innom hjemmet en dag og fortsatte til Oslo. Utenrikskomitéen hadde alt vært samlet i flere dager. Stortinget ble orientert om situasjonen av utenriksministeren og komitéens formann. Den 1. september ble Norge høytidelig erklært som nøytralt i krigen mellom Tyskland og Polen. Og den

H. O. Wika

3. september en lignende erklæring etter at England og Frankrike hadde erklært Tyskland krig.

Det er ikke min sak her å redegjøre for de vedtak Stortinget gjorde på den ekstraordinære samling høsten 1939 eller i vintermånedene 1940. Det finnes jo både i Stortingstidende og i en rekke andre offentlige dokumenter. Enkelte ting som har festet seg i minnet bør dog nevnes.

På møtet 13. september ble det bevilget ca. 200 millioner kroner til styrkning av forsvaret og anskaffelser av forsyningsmateriale. Jeg og mange med meg syntes dette var et voldsomt stort beløp — tatt i betraktning av at hele statsbudsjettet dette år var på ca. 500 millioner. Forsyningsdepartementet ble opprettet og trådte i virksomhet 1. oktober. Vi stortingsmenn syntes å ha «gjort hva gjøres kunne» da vi reiste hjem før jul.

At faren for at Norge ville bli dratt med i krigen var overhengende, tror jeg dog alle var klar over, men — og det har de foran siterte kilder til fulle bekreftet — det forbausende var at det var fra Vestmaktene, England og Frankrike at denne faren i første rekke truet.

Selv om Churchills gjentatte krav til den britiske regjering høsten 1939 om å besette Bergen og Narvik under påskudd av å sende hjelp til Finland — var Top Secret. Så hadde både regjering og storting følelsen av at noe var planlagt. (Men tyskerne måtte altså først få beskjed av Quisling?) Da Stortinget trådte sammen i januar 1940 fikk vi greie på at Norge hadde fått en note fra den bri-

(Forts. side 7)

Adolf Hitlers ungdomsvenn

SOM HAN TOK KONTAKT MED IGJEN DA HAN VAR BLITT RIKSKANSLER

«Jeg har ikke blitt kansler i Det stortyske rike for å føre krig», sa han ved den siste samtalen i juli 1940.

August Kubizek

Brevet var stilet til August Kubizek, en østerriksk kommunal tjenestemann, som forøvrig også hadde gjort en stor innsats som utøvende musiker og dirigent.

I en bok «Adolf Hitler. Mein Jugendfreund» har Kubizek fortalt om dette ungdomsvennskapet og de år som Hitler betegner som de vakreste i sitt liv. De gir i sannhet et noe annet bilde av Hitler enn det vanlige. Slik forøvrig også den beslaglagte boken av Weimarteatersjefen Ziegler gjør det.

Hitler-biografene, som har funnet ut så meget rart om Adolf Hitler, har som kjent berettet at den eneste han var «dus» med var Ernst Röhm, som gikk med under den store indre strid i det nasjonalsosialistiske parti i 1934. Like fullt finnes følgende brev fra Hitler datert München 4. august 1933:

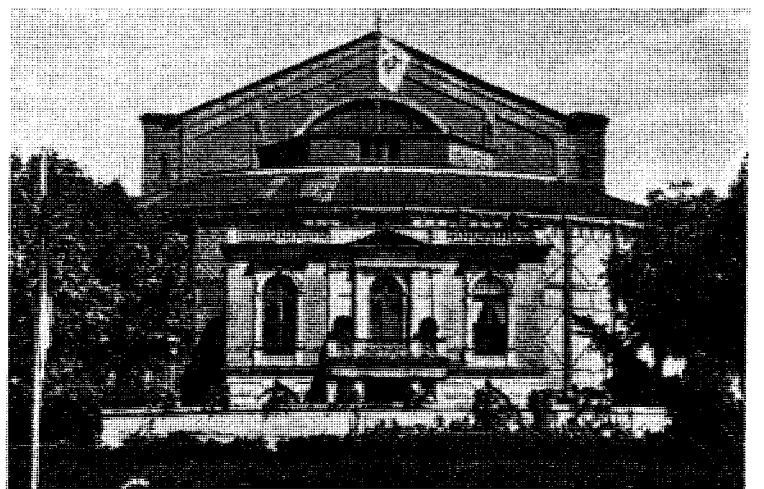
«Først idag blir jeg forelagt ditt brev av 2. februar. Det er ikke så rart i betraktning av de hundretusener brev jeg har mottatt siden januar. Desto større var min glede over for første gang på så mange år å få underretning om ditt liv og din adresse. Jeg ville meget gjerne — når mine største kamper er over — nok engang personlig gjenopfriske minnet om disse mitt livs vakreste år. Kanskje det kan være mulig for deg å besøke meg. Idet jeg ønsker deg og din mor alt godt forblir jeg i minnet om vårt gamle vennskap.

Din
Adolf Hitler.»

Kubizek og Hitler delte i sin ungdom begeistringen for Richard Wagner, og etter at kontakten mellom Hitler og ungdomsvennen var gjenopprettet, ble Kubizek innbudt av Hitler som gjest ved festspillene i Bayreuth, og traff der sammen med Hitler både i 1939 og siste gang i 1940, da Hitler i juli måned tok seg ferie fra krigen og overvar en av fremførelsene i Bayreuth. Også da tok han seg tid til å snakke med Kubizek. Vi gjengir fra boken:

«Hitler førte meg bort til langveggen i rummet. Her blir vi stående alene mens gjestene fortsatte samtalen et stykke borte fra oss. Han holdt fast i hånden min og så lenge på meg. «Denne oppførelse er den eneste jeg kan besøke i år», sa han. «Men det kan ikke være annerledes, det er krig.» Og med en bitter undertone i stemmen: «Denne krigen setter oss mange år tilbake i oppbyggingsarbeidet. Det er synd. Jeg har da

(Forts. side 8)

Richard Wagner-Festspielhaus i Bayreuth

78 POLITICS, TRIALS, AND ERRORS

adopt. Perhaps the effective British reply to the Norwegian protest convinced him.

The Crisis

By the beginning of April, 1940, the preparations for the major offensive operation in Norway had been completed by both camps. Neither side had given the other an easy excuse for launching their expedition, and by a coincidence the two operations were launched almost simultaneously without any pretext having been found. Although the German fleet made the first move by a diversion in the North Sea on April 7 to cover the movements of transports, the actual landing, that is to say the German major offensive operation, did not take place until April 9. Twenty-four hours before that, namely between 4.30 and 5 a.m. on April 8, the British minelayers had been laid in the West Fjord near Narvik!

Lord Hankey, som var medlem av det britiske kabinett inntil 1941 har skrevet en bemerkelsesverdig bok, hvori han angriper Nürnbergdommene «Politics, Trials, And Errors». Her behandler han også inngående spørsmålet om hvorledes Norge ble trukket inn i krigen. Ovenstående er hentet fra side 78. Han anførte der at den britiske og den tyske aksjon mot Norge ble satt igang omtrent samtidig. Det britiske minefelt i norsk territorialfarvann ble imidlertid lagt 24 timer før den faktiske landsetting av tyske tropper i Norge.

Da den overfalte ble arrestert

MINNE FRA TYSKLAND 1946

I et overfall er vanligvis to parter implisert, nemlig den overfalte og overfalls-
mannen (eller -kvinnen).

Som oftest blir overfalls-
mannen (eller -kvinnen) ar-
restert, men det har også fo-
rekommert at den **overfalte**
er blitt arrestert. «Men dette
kan da umulig ha forekom-
met i en rettsstat?» vil De
kanskje innvende. Riktig.
Det foregikk ikke i en retts-
stat, men i et land hvor det
hersket et fullstendig gangs-
tervelde, hvor uniformerte
pøbelstreker og overgrep
mot civilbefolkningen var
dagligdagse foreteelser, og
hvor lov og rett var suspend-
ert på ubestemt tid.

Hvilket land var så det?
Norge, muligens? Eller Russ-
land? Eller kanskje Hitler-
Tyskland? Gjett en gang til,
kanskje De klarer det. Ikke
det? Vel? da skal jeg si det.
Landet hvor den **overfalte**
ble arrestert, var den ameri-
kansk-okkuperte sonen av
Tyskland. Overfallet skjedde
i 1946, og her er historien
slik den ble beskrevet i en
Münchener-avis:

«Den sterke trafikk i Ludwig-
strasse tvang trafikkonstabel K.
til midlertidig å stoppe de biler
som kom i retning fra Von-der-
Tann-Strasse. I rekken av ven-

tende biler står det også en stor
personbil fra UNRRA. Akku-
rat da konstablen gir klarsignal
stiger det en ung dame i uni-
form ut av denne bilen og går
bort til politimannen. Denne
antok at hun ville be om noen
opplysninger. Desto mere for-
bauset ble han da han plutselig
og uventet fikk hennes sarte
hånd flere ganger i ansiktet,
slik at tjenesteluen hans for
fra hodet hans i en stor bue.
Politimannen var så overrasket
at han slett ikke tok igjen. Da-
men var ikke helt tilfreds med
resultatet av angrepet og gikk
løs på ham påny for å slå ham.
Denne gang verget politimannen
seg mot slagene hennes. To mi-
litærpolitistolder arresterte po-
litimannen og førte ham bort.»

Ja, slik gikk det altså. Den
overfalte ble arrestert. Men
han var jo også tysker. Etter
et fengselsopphold ble han
fremstillet for en amerikansk
militærdomstol (!) og **fri-
kjent**.

Selvsagt var jo dette en li-
ten sak når man tenker på
alle de vanvittige justismord
som ble begått av amerika-
nerne i Tyskland, men den
var symptomatisk for ameri-
kansk okkupasjonsjustis.

Amerikansk krigsfange
nr. 6063524

Noen ord

til «Samhold» på Gjøvik

I «Samhold» på Gjøvik har
det stått en artikkel om He-
winsboken forfattet av en av
arbeiderpartispissene som nu
skjelver i buksene fordi sann-
heten siver frem. Det kunne
rettes følgende spørsmål til
forfatteren av artikkelen og
hans likesinnede: Er det løgn
og forvrengning alt i denne
bok, hvorfor var de da så li-
vende redde for å slippe den
ut? Det finnes massevis av
dokumenter som kan bevise
fakta. Hvorfor trykker ikke
«Samhold» alle disse faktiske
opplysninger istedenfor å
fortsette løgnpropagandaen?
Les Johan Scharffenbergs
«Norske aktstykker til okku-
pasjonens forhistorie». Alle-
rede høsten 1939 begynner
England å bli så truende at
Mowinkel priser seg lykkel-
lig over at ikke Tyskland er-
klærer Norge krig fordi det
favouriserer England. Verre
og verre blir det i begynnel-
sen av 1940 da den norske
regjering godkjenner tonn-
sjeavtalen og overdrar 150
tankskip til England. Men det
ble enda verre da den tillot
England å legge miner i
norsk farvann. Tyskland ble
tvunget til å handle for å ha
ryggen fri. Det var ikke rart
at regjeringen og de andre
ansvarlige følte jorden bren-
ne under føttene og rømte
9. april etter først å ha skaf-
fet gullet bort til et trygt
sted.

Hvordan hadde det gått om
Tyskland hadde vunnet kri-
gen? Ville ikke da det norske
gullet vært en hyggelig re-
serve å ha i bakhånd for
rømlingene? Det ville i så
fall ha blitt verdens største
gangsterbedrift å røve et
lands hele gullbeholdning.

Det henstilles derfor til
«Samhold»: Begynn å offent-
liggjøre alle disse noter og
trusler vi fikk fra England.
Dermed blir det raskt bevist
hvem som tvang tyskerne til
å besette Norge. «Samhold»
er Bondepartiets avis. Når
det kan gi spalteplass for et
slikt oppsett som jeg nevnte
innledningsvis, så må det væ-
re fordi en ikke ønsker våre
stemmer ved neste stortings-
valg. Over Opplandene er det
så mange som var berørt av
rettsoppgjøret, at går disse
sine egne veier så blir det
tynt igjen til regjeringsfler-
tall. Enda tristere blir denne
historie når man vet at «Sam-
hold» arvet Torstein Langes
avis «Vestopland» etter at
han ble fullstendig ribbet i
«rømlingene».

Dersom «Samhold» frem-
deles mener sine interesser
best sikret ved denslags jour-
nalistikk, så er det flere må-
ter å ordne den sak på. La
oss imidlertid først få sann-
heten på bordet.

Alf Gleng

*

Ord fra en bygd i Trøndelag

Takk for lederen i bladet
for 15. oktober. Jeg er så
enig, så enig. Lenge er det
fra vår side drevet opplys-
ningsvirksomhet. Og det har
sannelig vært nødvendig og
er det fremdeles, slik de så-
kalte motstandere driver sin
usannferdige fremstilling. I
alle retninger har makthaver-
ne med sine håndlangere søkt
å ta kelegge hva som virkelig
har foregått. Ofte ved direkte
usannhet, men også ofte ved
å trekke frem den ene side av
bildet.

Det er nu fra vår side lagt
frem så mange realiteter, så
mange fakta, så mye avslø-
ring av usannheter og for-
dreininger. Det har hittil nyt-
tet lite. Vi skjønner det nyt-
ter lite å påvirke dagens
makthavere ved å la dem få
høre sannheten. Vi må huske
at de også er part i saken.
Makthaverne har ett formål,
én hensikt: Å berge sin pres-
tisje. De har ett hovedformål:
Å få årene til å gå, slik at de
selv ikke blir med ved den
revisjon som må komme. Og
så får da terroren og den blo-
dige uretten ramme tusentalls
norske familier. Miljøet i
bygd og by er forgiftet, ikke
minst ut over bygdene.

Under spørretimen for
Senterpartiet ble det spurt
om regjeringen ville ta opp
spørsmålet om revisjon av
rettsoppgjøret. Både Borten
og Leiro slo fast at noe slikt
var da ikke drøftet. Punk-
tum! Hvem kunne nu også
spørre så dumt!

Jeg har ingen uvilje mot
disse herer. Jeg har vært deres
partifelle i mange år. Og jeg
regner dem for å være av de
meget bedre. Og de bør vite
og **vet også** at problemet med
det såkalte rettsoppgjør er det
mest brennende og snart også
den mest aktuelle sak i vårt
land. Den krever sin løsning.

Vi som er misshandlet
gjennom tyve år krever at det
nu skal være slutt på uretten
og terroren. Nesten alle vi
snakker med om denne saken
forstår oss så godt og er klar
over det umenneskelige.

I de bygder jeg er kjent
kan du treffe NS-folk av det
beste menneskemateriale. Na-
sjonale, kultiverte, humane
mennesker. Mennesker som
fra barnsben har levet med i
et kultursamfund. Som har
hatt avsky for det brutale,
det falske. Avsky for uretten.
Idag er de svimslatte. Svim-
slått av såkalte motstandere
som setter seg på sin høye
hest og som mener å ha all
rett på sin side.

Men de har alldeles ingen
rett til å braute seg. Svart-
handel til tyskerne, tysker-
arbeide, bygging av fest-
ningsverker for okkupanten,
festing med okkupanten var
så å si forbeholdt de såkalte

jøssinger. Det er langt på vei
slik at en må over i NS's rek-
ker for å finne de mest rens-
lige. Dette er fakta.

Men de andre driver stort
med sine «heltegjerninger». De
roser seg selv slik at det
er kvalmt.

Jeg håper det ordnes opp
til de første valg. Ta kontakt
med de høye herrer. Det kan
ikke gå slik lenger.

Bj. R.

Godtroende ungdom?

Når man leser Studenter-
samfundets program for vår-
sementret, må man uveger-
lig spørre: På hvilket nivå
står den akademiske ungdom
som lar seg by slik ensidig
«åndelig kost»?

Harry Lindstrøm taler om
sine opplevelser i den norske
rettsstat.

La en N.S.-mann få gjøre
det samme.

Så har vi en svenske, en
dosent med et usvensk navn,
Joachim Israel, som taler om
«fengselsmuren, en skam-
mens mur». På løpende bånd
følger så en hel del radika-
lere om «aktuelle» emner.

Men bryte tabuet, medgi
at det er utkommet en bok,
nå på norsk. Nei, fluttetu,
det må ikke engang nevnes.
Ennsi invitere forfatteren
Ralph Hewins til å holde fo-
redrag i Studenteramfundet.
Nei, det ville være noe som
krevde mannsnot. Hva ville
den eldre generasjon av hel-
ter si? Hva ville prototypen
på den gode nordmann, Sver-
re Løberg si? Hva ville kir-
ken si? De politiske partier,
den troskyldige mann i gata?
Ja, alle de som er blitt over-
gjødd på ensidig propaganda
i mer enn 25 år, hva ville de
vel si?

Dessverre mannsnot er
blitt en mangelvare hos ung-
dommen, og det på tross av
de mange helter de har som
fedre . . .

Er det noe i veien med ar-
ven? Er ungdommen blitt
pen og lydig mot disse helte-
fedre? Tror ungdommen på
det som blir fortalt fra kri-
gens dager?

Ja, da er den mildest talt
godtroende. Men det lar seg
nok rette på, vis litt opprørs-
ånd, kjøp Hewins bok, les
den og bli «forbanna».

Capitano

FORBUNDETS ÅRSMØTE
er fastsatt avholdt fredag 21.
april kl. 17 på Grotten Res-
taurant, Wergelandsveien 5,
Oslo. Nærmere bekjentgjø-
relse kommer senere.

Londonpropagandaen

Gjenoppfrisket av
«Stavanger Aftenblad»

Som før nevnt frisker en
del norske aviser opp 25-
årsminner. Vi synes det er en
god idé når det gjøres som
f. eks. slik i «Stavanger Af-
tenblad»:

For 25 år siden

21. november 1941

Ny rekord i svinsk rykte fra
London

Oslo (NTB): I den såkalte
«norske» sendingen fra London
forleden natt kunne det norsk-
fødte kreaturet Kiran berette bl. a.:

«Det gjør seg blant de tyske
soldater gjeldende en sterk ut-
bredt frykt — og det en frykt som
nok langt fra kan sies å være ube-
grunnet — at alle hardt sårede
enten blir transportert til havs og
simplenthen kastet på sjøen og druk-
net, eller de blir ryddet av veien
på annen måte.»

For å kunne servere den slags
må en være ikke bare en bevisst
løgner. En må også representere
en slags dumhet mot hvilken det
heter at selv gudene kjemper for-
gjeves. Det er imidlertid et våpen
som feller dem, sikkert og ubønn-
hørlig: Deres egen dumhet. Den
tar nemlig til slutt helt overbalanse.
Og i dette tilfelle tror vi det er
fare på ferde for herr Kiran.

En liten appell

Redaktør Erling Seim i
«Frihug» skriver til meg:

«Eg fekk ein kort epistel
frå min gamle folkeskule-
lærer, som eg har pleia eit
trufast brevkifte med i snart
40 år. Han vil ikkje ha FRI-
HUG lenger p.g.a. mine
«skriverier» om NS. Det var
trist, og eg reknar med at
venskapet frå hans side vil
komme til å rakne litt etter
litt, for det same. Men eg vil
heller **det**, enn å gjere ku-
vending og misse all respekt
for meg sjølv. Eit venskap
som ryk for politiske diver-
gensar, er vel heller ikkje so
mykje verdt, når alt kjem
til alt.»

Kunne det ikkje være en
idé for alle rettenkende
mennesker å abonnere på det
framifrå gode tidsskriftet
FRIHUG? Det koster kr. 25
for hele 1967. For den som
har anledning til det, ville
det også være en ypperlig
gave å gi venner og bekjente.

Samtidig vil jeg nytte an-
ledningen til å ønske alle
«Folk og Land»s lesere i vårt
vidstrakte land og i utlandet:

Godt nytt år!

Alf Gleng

*

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Pressemoral av idag

En av de mest bedrøvelige tendenser i tiden etter 1945 har vært pressens forhold. Hvis en skal måle med jøssingmålestokk, så var jo den norske presses forhold i okkupasjonstiden alt annet enn nasjonalt rosverdig. På det punkt er vi enige med Sverre Løberg. Riktignok unnskylder han de enkelte journalister, mens han vil ha et forsinket oppgjør med eierne, men det kommer kanskje av at heller ikke hans typografiske kolleger demonstrerte noen særlig «patriotisk» innsats. De satte opp det de fikk seg forelagt og nedla ingenlunde sitt arbeide for jøssingpatriotismens skyld. Så det er vel mest praktisk å unnskyldte svikten i alle de lavere regioner av pressehierarkiet.

En skulle tro at denne sterkt belastede presse ut fra de krav som nu stilles til «patriotisk innsats» ville fare stille i årene etter 1945, at den ville søke å unnskyldte også andre om «sviktet». Rent bortsett fra at det også av presseetiske grunner skulle være en oppgave for pressen å søke å dempe ned etter okkupasjonens opphør det hat og den lynsjstemning som var blitt kunstig fremkalt gjennom propagandaen under verdenskrigen og som steg til massehysteri da rettsstaten gikk i oppløsning i 1945.

Isteden opplevet man at denne presse med den mørke fortid og med det moralske ansvar som påhvilde den når det gjaldt å dempe ned gemyttene, gikk i spissen for hetsen og hatet! Og det har den, så å si uten unntagelse, gjort til denne dag, 22 år etterpå!

De enkelte journalister og de enkelte sjefredaktører kan nok privat gi tilkjenne forståelse, men når de opptrer på embets vegne i sine aviser, så våger de seg ikke utenom den fastsatte hetsens og det evige hats vei.

Og er det noen som tviler på at det fremdeles er like skandaløst ilde som i de første etterkrigsår, så skal vi hjelpe litt på forståelsen med et ferskt eksempel fra de aller siste dager.

Efter inntrengende anmodning gikk dette blads redaktør med på å gi en ung journalist et intervju. Det lot til at den unge mann var en anstendig kar og det var han da også, for redaktøren mottok nylig dette brev fra ham: «I november hadde De besøk av meg og ga meg et intervju. — — — De har sikkert savnet avisen som jeg lovte skulle sendes Dem. Men saken er den at intervjuet ikke ble tillatt offentliggjort i avisen av redaktøren. Jeg hadde vært for mild imot Dem, skrev for positivt. Jeg deler ikke Deres syn på de spørsmålene vi hadde oppe, men er prinsipielt av den oppfatning at ethvert objekt skal behandles på en menneskelig, forståelsesfull måte. Jeg ville ikke gå med på å henge Dem og Deres feller ut til spott og spe. Beklager altså. Men takk i alle fall.»

Vi synes den unge journalist har fellet en knusende dom over dagens norske presse i dette sitt brev. Så det er vel ungdommen vi må vente på og håpe på i pressen også.

Det dydige og misforståtte
DAGBLADET

I DAGBLADET henter vi dette klassiske «dementi»:

«I forbindelse med vår omtale av en alvorlig tvist innen en familie i Numedal nevnte vi høyesterettsadvokat E. Reichborn-Kjennerud som den ene av prosessfullmektigene. I den forbindelse kom vi inn på hans stilling under krigen. Det gjorde vi fordi hans navn er kjent i Norge og fordi mange lesere utvilsomt ville spørre hvilken Reichborn-Kjennerud det var snakk om.

Vi er nå blitt gjort oppmerksom på at dette er oppfattet som et angrep mot Reichborn-Kjennerud som høyesterettsadvokat og menneske. Det var selvfølgelig ikke på noen måte vår hensikt og vi beklager at det kan ha vært oppfattet slik.»

Ja, slik kan onde mennesker misforstå det dydige DAGBLADET! Vi anbefaler «dementiet» til opptagelse i DAGBLADETS eget DUSTEFORBUND.

Hewinsboken og boikotten

Vi har tidligere nevnt et innlegg i ARBEIDERBLADET fra en gymnasiast som var lei av den evige hetsen og fortalte at hans skolekamerater «studerte Scharffenbergs «Aktstykker» og Helge Krogs «Sjetten kolonne». De aktet nu å kjøpe boken til Hewins, som «selges under disken» hos bokhandlerne skrev han.

I et senere innlegg forteller «Lagerarbeider» at gymnasiastens innlegg var blitt livlig diskutert på lageret i matpausen og en ble enige om å skaffe seg de tre nevnte bøker. En annen innsender hadde i mellomtiden hevdet at «denne Hewinsboken har vært å få på engelsk, så gymnasiastene behøvde ikke å kjøpe den «under disken» — på norsk». «Men», sier «Lagerarbeider» til dette, «vi som ikke kan engelsk vi måtte nok kjøpe den på norsk — og «under disken» viste det seg. Kanskje et makkverk — det er et annet spørsmål. Jeg synes det er uriktig at vi «ulærte» skal måtte «snike» oss til bøker som «de lærde» fritt kan kjøpe. Må vi passes på slik? Jeg tror det er overflødig — selv om vi ikke kan engelsk.»

«Lagerarbeider» er nok litt på villspor her. Også «de lærde» måtte en tydeligvis passe på, for det var samme spektakkel med den engelske boken hos norske bokhandlere. En av dem forsøkte seg på å stille den ut i vinduet,

Ingen deltagermedaljer til Lena flyklubbs krigsfrivillige

Fordi to av dem senere ble NS-medlemmer!

Det ser ut til at forfølgelsen av NS-folk skal fortsettes til dommedags formiddag. Selv om årene går og dom er sonet, så fortsetter forfølgelsen så lenge de enkelte lever. Som eksempel vil jeg nevne følgende:

Til forsvar av Raufoss ammunisjonsfabrikk var det til i april 1940 stasjonert et luftvern batteri i nærheten av fabrikk. Batteriet hadde ca. 30 mans besetning, et alfor lite tall til feltmessig oppsetting. Det var bare såvidt tilstrekkelig til betjening av kanoner og lyskastere m. v. Til observasjonsposter og meldetjeneste var det ingen.

Da så arbeiderpartiregjeringen endelig fikk provosert tyskerne til å okkupere landet, var dette batteri helt hjelpeløst. En så ikke flyene før de var like over fabrikk. Sjefen henstillet da til Lena flyklubb å melde seg som frivillige for å fylle ut mannskapsstyrken, bl. a. til observasjonsposter. Det deltok 28 mann ialt hele tiden både dag og natt helt til tyskerne besatte bygda og telefonsentralen. Batteriet rømte da bygda og dro nordover 10. april, men alle de frivillige fra flyklubben fikk ordre om å fortsette med å sende mel-

men ble øyeblikkelig trukket til regnskap av den dertil innrettede presse.

Det kom ellers et svar til «Lagerarbeider» fra bokhandlerhold og der hadde en den frekkhet å hevde at boken ikke ble sabotert av bokhandlerne. Den var blitt utstilt i vinduene før jul, skrev vedkommende. Det skulle vært interessant å vite hvor det vinduet befant seg! Saken er jo den at bokhandlerne ikke som vanlig utstiller denne bok det har vært slik strid om og som derfor måtte være et godt salgsobjekt. De holder heller ikke lager av den, men presses de så sier de at de kan bestille et eksemplar til vedkommende kunde. Det medfører således ikke riktighet hverken når det fra bokhandlerhold forsikres at boken ble utstilt i bokhandlervinduene eller at man bare har tatt «forretningsmessige» hensyn. Hvis man da ikke med «forretningsmessige hensyn» mener å unngå å bli utsatt for press og boikott. Noen innsats for meningsfrihet og ytringsfrihet, disse demokratiske kronjuveler, har de norske bokhandlere såvisst ikke gjort.

dingen om flyene og da direkte til Hamar så lenge kongen, regjeringen og stortinget var der og i Elverum. Det fantes da ikke militære igjen på vestsiden av Mjøsa. Flyklubben var de eneste som kunne varsle om når flyene var påferde. Dette er den eneste grunn til at kongen, regjeringen og stortingsmennene ble reddet fra å bli drept. Vi fikk mange ganger daglig bønner om å fortsette til alle var i sikkerhet (Se krigen i Norge, bind Opplandene, side 69).

Denne vakt natt og dag i over en uke kostet oss naturligvis en del kroner og våkne netter, men vi har aldri bedt om noen betaling. Nu til 25 års minnedagen søkte jeg Forsvarsdepartementet om å få deltagermedaljen til alle gjenlevende medlemmer. Etter utallige skrivelser frem og tilbake fikk jeg løfte om denne hvis jeg oppgav navn og adresse på dem det gjaldt. Det ble gjort og lensmannen fikk så forespørsel om angjeldendes nasjonale holdning under okkupasjonen. Lensmannen gransket sine papirer og fant ut at to av deltagerne hadde vært medlem av NS under okkupasjonen. Så fikk jeg da brev om at søknaden for alle var avslått, da denne medalje bare skulle utdeles til gode nordmenn. Man var altså ikke god nok nordmann etter å ha frelst både kongen og hele regjeringmakta!

Russerne har løslatt sine krigsforbrytere for mange år siden, Franco sine, tyskerne alle unntatt én. Men i Norge er det ikke nok å sone dommen. Her er det tilleggsstraff på livstid.

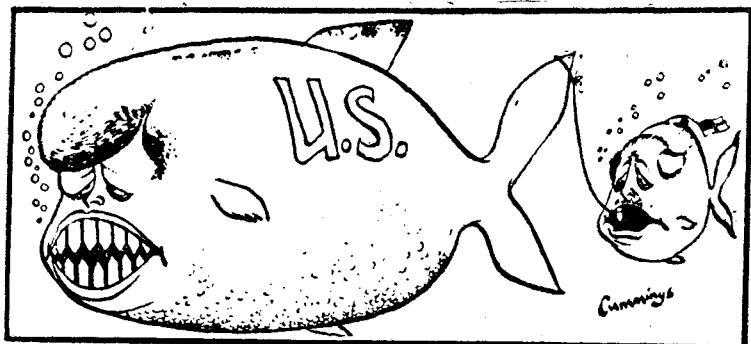
A. E.

TØRKERAMMET BONDE

Er det noen av dette blads lesere som har høy eller halm å selge. God betaler. Send tilbud.

Trygve Lerberg
Åsgreina på
Nannestad

Hvorledes er det
med
BLADPENGENE?
Har DE betalt?

Det frie og selvstendige Norge!

Krigføringsproblemet 1940–1945

En redegjørelse bygget på kjensgjerninger og solide kilder av avdøde major og byråsjef i Forsvarsdepartementet Finn Kjelstrup

13.

Norsk lov definerer forøvrig ikke begrepene «krig» og «krigstilstand». Professor Gjelsvik sier derfor i sin «Innledning i folkerett» side 117, jfr. side 143, at **domstolene er henvist til folkeretten angående forståelsen av disse begreper.** Det er derfor tilstrekkelig å belyse den folkerettslige side av saken.

Den engelske professor Oppenheims «International Law» — som det også foran er henvist til — er den alment anerkjente håndbok i folkerett. Den utkommer også etter Oppenheims død i åjourført stand. I 6. utgave (1944) er anført:

Side 168: «Krig er nåtildags en strid — a contention, a violent struggle» — mellom stater **ved deres væpnede stridskrefter.** Den i norske sivle kretser utbredte oppfatning at innsats av frivillige, handelsflåte og sabotører er ensbetydende med statlig krigføring er således uriktig.

Ifølge bind II, § 252, er alle personer som deltar i fiendtligheter med våpenbruk («in armes») uten å tilhøre motstandernes regulære stridskrefter **krigsforbrytere.** Forholdet kan møtes med represalier eller avstraffelse av forøverne.

Ifølge gjeldende fortolkning av Landkriksreglementets §§ 44 og 45 var Norge under okkupasjonen nøytralt overfor begge de krigførende parter, et folkerettslig forhold som den nasjonale lovgivning og lovfortolkning ikke har adgang til å regulere

etter politiske eller følelsemessige synsmåter.

Det norske krigstilstandsproblem er fra tysk side belyst av en folkerettsekspert av utvilsom kompetanse (Ministeralrat Schiedermaier). I sin redegjørelse fremholder han at dette problem er blitt komplisert ved at de rettslige synspunkter er blitt sammenblandet med politiske hensiktsmessighetshensyn. Herom anfører han bl. a.:

«Die verschiedenen Auffassungen, die gemäss dem jeweils bezogenen subjektiven politischen Standpunkt vertreten wurden und heute vertreten werden, ändern jedoch nichts an der Tatsache, dass es sich in Wirklichkeit nicht um eine politische, sondern um eine völkerrechtliche Frage handelt.»

Videre fremholder han at man fra tysk side ikke behøver å ta stilling til spørsmålet om de norske kampfhandlingar kun var nøytralitetsforsvar eller krigstilstand de facto. I begge tilfelle faller opphøret sammen med den norske kapitulasjon av 10. juni 1940. Hovedsaken er at det **ikke til noe tidspunkt under den 2nen verdenskrig besto krigstilstand de jure,**¹⁾ idet ingen av de to regjeringer har etablert sådan krigstilstand. «Es fehlte somit auf der völkerrechtlichen Voraussetzung des animus belli.»

¹⁾ Uansett denne utvilsomt folkerettslige synsmåte, er det under okkupasjonen til dels gitt uttrykk for den oppfatning at det fremdeles besto en slags krigstilstand i forholdet mellom Tyskland og de ikke okkuperte deler av Norges rike (representert ved eksil-regjeringen). Hermed mentes da den «tilstand» som *intrer etter avslut-*

et kamp i påvente av formell fredsslutning, dvs. den form for krigstilstand som etter norsk offisiell oppfatning har vedvart til 1952. Denne overgangstilstand kan altså ifølge folkeretten ikke med rette betegnes som krigstilstand «de jure», bl. a. fordi den forutsatte notifikasjon manglet. Det som er av betydning i denne forbindelse er imidlertid kun at den ikke under noen omstendighet kan betegnes som krigstilstand «de facto», jfr. straffelovens uttrykk i § 86 «Krig hvori Norge deltar».

Den rettslige forskjell mellom disse former for krigstilstand må iflg. fornuftsmessig skjønn være at den borgerlige straffelovs § 86 er ute av kraft i likhet med de militære krigsartikler *etter den statlige krigførings opphør.* Dette fremgår bl. a. av at den norske regjering under den passive krigstilstand etter 10. juni 1940 har forhandlet med Tyskland om handelsavtaler og via A-pakten om krigsallianse.

Det er en kjensgjerning, sier han, at Tyskland ikke har avgitt noen formell krigserklæring. Den norske regjeringens forhold var i samsvar hermed, først i Oslo, så i Elverum og Tromsø, så vel som senere i London. Kamphandlingene har derfor kun ført til en krigstilstand de facto. Den overenskomst som avsluttet denne tilstand er ikke senere oppsagt av den norske regjering. De militære tiltak fra regjeringens side fra 1942 kunne ikke hitføre noen ny krigstilstand de facto. Folkerettslig sett var disse tiltak å anse som «kriegsgerichtliche Delikte.»

Rikskommissæren i Oslo har derfor ikke støttet forsøk fra norsk side på fredsoverenskomst, da det folkeretts-

(Forts. side 6)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armeneren Jerwand Dshanian.

En dag inntraff en merkelig begivenhet som var tegnet på at forholdene hadde endret seg til det bedre for oss krigsfanger. «Jerwand, kom hit et øyeblikk», ropte en av vaktene på armensk. Da jeg tittet ut gjennom vinduet i vaktstuen, så jeg til min forbauselse en høytstående tysk offiser i sin flotteste uniform stående ved inngangen. Jeg sprang avsted og min forbauselse steg da jeg så at det var selveste generalen som var blitt stoppet av vekten og ikke slapp inn uten min tillatelse. Sannelig hadde tidene forandret seg! For bare en ukes tid siden hadde det vært heit utenkelig at krigsfangene kunne få gå ut og inn gjennom denne porten, uten spesiell tillatelse. Men nu kunne vi passere fritt inn og ut gjennom porten, mens en tysk general måtte spørre meg for å kunne komme seg gjennom porten og inn til bygningen. Ja, slikt kan undertiden hende i denne bakvendte verden, og jeg strammet meg opp til min beste giv akt.

«Jeg vil gjerne tale med Feldwebel Frantz», sa generalen til meg og så alvorlig ut. Det må sikkert være hendt noe galt når selveste generalen er kommet hit for å treffe kompanisjefen, tenkte jeg. — «Vær så god, kom inn, herr general», sa jeg, idet jeg strammet meg opp i giv akt. Det samme gjorde også vekten. Generalen gikk gjennom porten og direkte bort til vaktstuen.

«— Tror du tyskerne har oppdaget at noen av våre har oppholdt seg hos de sivile kvinner til kl. 10–11 om aftenen?» hvisket vekten Zuben til meg med en viss engstelse. Et rum ved siden av

selve vaktstuen var spesielt disponert for kompanisjefen Frantz. Han bodde der noen dager i uken og hadde hele kompaniets foretagender under kontroll. Ellers holdt han til huse med de andre tyskere i landsbyen.

Jeg ledsaget generalen til feldwebel Frantz. Og kort etter ble også jeg innkalt til vaktkompanisjefen. Nå blir det antagelig skandale, tenkte jeg, og jeg får nå gjennomgå fordi jeg har vært for snill og har ladt våre gutter bli hos sine kjærester lenger enn til kl. 9 om kvelden. Det var den fastsatte tid for oss krigsfanger. Da jeg var kommet inn gjorde jeg honnør for de to offiserer og var ikke så lite engstelig, men så så begge svært fornøyde så glade ut.

«— Generalen vil gjerne deg dette haresskinn, kanskje du kan bruke det under din dans», sa feldweben Frantz idet han rakte meg «Hareskinnet».

«— Det kan jeg sikkert ta i bruk under min dans», sa jeg og takket generalen for hans oppmerksomhet overfor meg. Jeg var faktisk en smule rørt.

«— Søndag skal vi arrangere en underholdningsaften. De vil vel opptre for oss?» spurte kompanisjefen Frantz. — «Ja, selvsagt vil jeg det», svarte jeg. — «Ja, det var alt jeg ville si deg. Nu kan du gå», sa kompanisjefen. Igjen gjorde jeg honnør idet jeg forlot vaktstuen fortomlet av forbauselse. Og jeg som hadde trodd at hele vårt vaktmannskap skulle bli oppløst og få sparken for å bli avløst av nye menn! Men det viste seg altså, at det var meg som hadde tatt feil. Alt gikk glatt og så bra at jeg faktisk var sikker på at det var dansen

Terboven forvissnet seg om at den britiske regjering delte hans oppfatning av Norge som ikke krigførende

Russisk bondebefolkning

OLAF HOLM:

Kjensgjerninger

Mange lengslers mål: en plass på Stortinget

I.

Det sies på politisk hold at et politisk parti bare har betydning etter antallet av dets medlemmer, og at NS forsåvidt ikke kan ha noen innflytelse på politikken.

NS har som kjent opphørt å være et politisk parti med program, egen liste ved valg osv. Det er gått over til en **bevegelig** del av velgermassen som ved sin stemmegivning har innflytelse på hovedlinjene i landets politikk. Dette viste seg ved siste stortingsvalg med påfølgende regjeringsskifte. Denne form for deltagelse i politikken har tidligere vært ukjent her i landet. Den er vel kjent i England og gjenstand for stor interesse, bl. a. ved jevnlig opinionsundersøkelser, som man derfor ikke er redd for.

II.

NS har det mål å gjenreise rettsstaten og respekt for Grunnloven. **«Ulovlig, men nødvendig» og henvisning av rettsspørsmål til «Historiens dom» er rettsstatens fallitt.** Det forstår den rettsindige og vettuge velger. Boomerangen har derfor nå passert ytterpunktet av sin bane og er på vei tilbake.

III.

Her i landet foregår stortingsvalget på sett og vis i to faser samtidig. Det velges 150 representanter. De første 130 regner man med blir fordelt på partiene etter deres prosentvis andel av samtlige avgitte stemmer. Det holder stikk ganske godt. Herav den iherdige verving av nye medlemmer til partiene som pågår for tiden.

Det er, som tidligere pekt på, de siste 20 representanter som hver især kommer på tampen **innen valgkretsen**

min som gjorde sitt til at jeg ble respektert av alle og tilogmed forfremmet til sjef for vaktmannskapet.

og fordelingen av dem på partiene, som er utslagsgivende for flertall eller mindretall mellom de to fraksjoner sosialistisk og ikke-sosialistisk. Men at den nuværende ikke-sosialistiske koalisjon «har feid» den sosialistiske vekk fra regjeringssposisjon i kraft av et flertall i folket bak seg, er ønsketenkning og stemmer ikke med kjensgjerningen.

IV.

I håndboken «Stortinget» finner man alle opplysninger på dette felt.

Nøkterne spådommer om utfallet av valget i 1965 gikk ut på 76—74 representanter eller omvendt mellom de to fraksjoner.

Utfallet ble som kjent 80—70 i ikke-sosialistisk favør.

De siste 20 mandater som er avgjørende for dette resultat ble fordelt slik:

A 5 — H 1 — V 5 — Kr.f. 6 og S.f. 0

Utfallet er i overensstemmelse med NS' stemmegivning.

V.

Utrechnet etter samme prinsipp som for de første 130 skulle resultatet for A + H + S.f. med tilsammen ca. 70 pst. av samtlige stemmer vært 14 vippemandater på disse partier og 6 på de øvrige med deres tilsammen 30 pst. av stemmene inklusive de «anonyme» NS-stemmer.

Slutresultatet ble altså nøyaktig omvendt.

Det turde vise seg ulønnsomt å overse dette forhold.

VI.

H, A, eller S.f. kan NS-folk ikke stemme på **før** de to (Forts. side 7)

Beleiringen av Skallum i maidagene 1945

OG ET BREV SOM DE DØDE EFTERLOT SEG

Hjemmestyrker beleirer Skallum. Innfelt: gruppesjefen Jens Wulfsberg

Som kjent hadde politimister Jonas Lie, justisminister Sverre Riisnæs og politisjefen Rogstad tatt opphold på Skallum i maidagene 1945. Her ble de beleiret av betydelige hjemmestyrker. «Asker og Bærums Budstikke» bragte i anledning av 20-årsdagen i 1965 nærmere skildringer av hendelsene i forbindelse med denne beleiringen, og adskillig av det bladet skriver er av interesse når en da skreller bort de obligatoriske skjellsord.

Den vestlige verdens presse hadde sine medarbeidere på pletten — de var kommet over fra Sverige — og det ble gjort store anstrengelser fra deres side på å få intervjuer med de tre beleirede. Spesielt var Reutermedarbeideren Svend Lange Nielsen iherdig og det lykkedes ham også å få en avtale med Lie over telefon om et slikt intervju. Imidlertid nektet

hjemmestyrkene alle å slippe inn.

Så hendte det den 10 mai like etterpå at en av hjemmefrontfolkene, Hans Aamodt fra Modum var ute på patruljetjeneste rundt Skallum. Han var ivrig amatør-fotograf og hadde kamera med seg. Noen naboer fortalte ham at de hadde sett «en rekke hirdmenn som nylig hadde stormet ut fra en åpning i gjerdet» og Aamodt trodde da at også Lie, Riisnæs og Rogstad hadde flyktet. Han krøp derfor forsiktig inn gjennom åpningen for å undersøke om det i det hele tatt var nødvendig å fortsette beleiringen. Vi gir ordet til bladet:

«Fra gården kunne jeg høre kuene raute etter at de ikke hadde blitt melket på flere dager, forteller han til Budstikken. Ellers var det helt stille. Jeg beveget meg forsiktig fremover for å få et overblikk av går-

den og bunkersen. Plutselig kom to kjempesvære schäfergjøende mot meg. Bak kom exminister Jonas Lie farende med maskingeværet skuddklart. Han får stoppet bikkjene før de river meg overende og spør hva pokker jeg har der å gjøre. Bak kommer også Rogstad og Riisnæs løpende for å undersøke hva som er på ferde. Plutselig får Lie øye på kameraet og tar meg øyensynlig for Reuter-journalisten Svend Lange Nielsen som de nylig hadde snakket med i telefonen.

Lie bemerker tørt at bladfolk er noen pokkers karer. Alltid på pletten der det skjer noe, uten å bry seg om risikoen for å få en kule i baken.

De poserer villig for Aamodt som rekker å ta to gruppebilder foruten et portrett av hver av de tre. (Vi gjengir det ene gruppebildet her). De går tydelig inn for å charmere journalisten, og prater om løst og fast. — På spørsmål fra Aamodt beklager de at de satset på feil hest, men mener likevel at Tysklands nederlag vil bety bolsjevikenes og jødernes herredømme i Europa.

Han (Aamodt) gjør seg klar til å gå. Impulsivt tar da Lie ham i skulderen og ber ham hilse hans kone. Også Rogstad vil hilse til sine nærmeste. Det ser ut som om de øyeblikkelig blir klar over den letteste veien ut av den håpløse situasjon.»

Før man var kommet så langt hadde det helt siden 9. mai pågått forhandlinger mellom de tre og hjemmestyrkene, under ledelse av Jens Wulfsberg. Blant annet fant det sted et møte på Skallum mellom de tre og Wulfsberg med en annen hjemme- (Forts. side 6)

Her er det bildet som Hans Aamodt tok på Skallum av Riisnæs, Lie og Rogstad 10. mai 1945. De trodde at han var journalist fra et av de store byrår

Wika avslører —

(Forts. fra side 1.)

tiske regjering om at den ville gå til det skritt å la britiske krigsskip operere i norske farvann.

DET HEMMELIGE MØTE

I et hemmelig møte i Stortinget 8. januar redegjorde utenriksminister Koht for dette. Bl. a. fortalte han at han hadde bedt Kongen om gjennom den engelske konge å utvirke at noe slikt ikke måtte skje. (Det var kanskje dem som mente at dette var å sette bukken til å passe havresekken? Vår bemerkning). På dette møtet sa Koht bl. a.: «Eg må tilstå at eg ikkje kan fri meg frå mistanken om at den britiske regjering beint fram har sett seg som mål å drive oss inn i krigen.»

På oss stortingsmenn gjorde dette et voldsomt inntrykk. Dette skal jeg komme tilbake til senere.

Under hele stortingsperioden bodde jeg og 12—14 andre stortingsmenn på hotell Wittenberg. Det lå på hjørnet av Akersgt. og Stortingsgaten, ca. 50 m fra selve stortingsbygningen. Det var et kombinert hotell og pensjonat. Høsten 1939 fikk hotellet en tysker som pensjonær. Han kalte seg Köpfe, var angivelig sosialdemokrat, og hadde av den grunn måttet rømme fra Tyskland etter at Hitler overtok makten. Han kjente forøvrig stortingsmann Vegheim fra sosialdemokratiske møter i utlandet.

Med så mange stortingsmenn samlet på en plass var det ikke til å unngå at det ble snakket om saker og ting fra stortingsmøtene. (Men tyskerne måtte likevel spørre Quisling!) Denne Köpfe dukket da opp rett som det var. Det han fortalte oss om Hitlers krigsmakt var i sannhet rystende. Vi hadde jo selv hørt og sett hvorledes Polen på 14 dager ble slått sønder og sammen.

DEN TYSKE BOMBINGEN

Han påstod at det tyske flyvåpen var istand til å bombe den engelske flåte i senk og foreta invasjon ved hjelp av fallskjermtropper i hvilket som helst land. Dette var i høyeste grad både interessant og oppsiktsvekkende. Både blant våre høyere militære, såvel hos admiral Diesen som blant endel fremstående politikere, var det den alminnelige oppfatning dengang at den engelske flåte ville være istand til å stoppe et tysk forsøk på okkupasjon av Norge. (!)

Nå vel. Tyskeren forsvant noen dager før 9. april. Enten han nå var spion eller

han rømte over til et annet land.

Det Köpfe fortalte, ble såvel av meg som andre medlemmer av «Wittenberggruppen» bragt videre til «rette vedkommende».

Begivenhetene som skulle føre oss fram til 9. april, fulgte nå slag i slag. I februar fikk vi «Altmarksaken». Selv hvor moralsk riktig den enn kunne være sett fra et britisk synspunkt, så var det jo et **eklatant nøytralitetsbrudd som på grunn av den krigsfare den satte vårt land i — skapte en merkbar bitterhet mot Vestmaktene hos de fleste stortingsmenn.** I hemmelige møter i regjering og utenrikskomité var det fastslått, at klarte vi ikke å holde oss utenfor krigen, så måtte vi **manøvrere** oss inn på «den rette sia» som Koht sa. Dette var jo også **de fleste av stortingsrepresentantene enige i.**

At vestmaktene derimot **kynisk og kalt arbeidet for å få hele den skandinaviske halvøy til krigsskueplass** var likevel tungt å forstå.

HITLERS KRIGSPLANER

Men hva så med Hitlers planer vil mange spørre. Kjente ikke regjering og Storting til disse. Å jo da. Til en viss grad. **At Tyskland ville gå til drastiske mottiltak så fremt Vestmaktene okkuperte Skandinavia** var ingen i tvil om. Men at de hadde utarbeidet fullt ferdige planer for å ta Danmark og Norge uansett(?), var det vel dessverre mange som ikke var klar over.

I mars kom krav fra Vestmaktene om gjennommarsj til Finnland. Kravet gjaldt både Sverige og Norge. Det allierte øverste krigsråd had-

de nemlig den 5. februar vedtatt å sende et såkalt ekspedisjonskorps til Finnland. Samtidig skulle de besette de svenske malmfelter. Hovedstyrken skulle landsettes i Narvik. Samtidig skulle det landsettes tropper i Trondheim, Bergen og Stavanger. Det skulle settes inn 100 000 britiske og 50 000 franske soldater.

Planen ble godkjent av den britiske regjering den 12. mars. Den 14. mars ga imidlertid Finnland opp kampen. Aksjonen mot Norge og Sverige ble da droppet av England.

Den nye franske regjering ga seg imidlertid ikke. Den 21. mars krevde den en ny front i Skandinavia, hvor tyskerne ville måtte bruke opp sine tropper og sitt krigsmateriell — særlig sine flystyrker og frem for alt sine resurser. Spesielt av flyben-

REYNAUD OG INVASJONEN

Det var statsminister Paul Reynaud som har æren av denne kyniske erklæring. **Det skal ikke stor fantasi til selv for den nåværende slekt å utmale seg den katastrofe dette ville ha vært for Norge, med det flyvåpen tyskerne hadde i 1940. Med baser i Danmark ville Norge i tilfellet ha blitt bombet sønder og sammen. Tap av menneskeliv ville ikke ha blitt 10 000 men hundre tusener — samtidig som Sovjet ville ha okkupert hele Nord-Norge.**

Heldigvis — England satte en stopper for denne **historiske skjenselsgjerning.** «De hadde en mere human plan» for å få et høyst nødvendig pusterom ved å få Hitler til å spre sine krefter: Mineut-

Kjensgjerninger - -

(Forts. fra side 5.)

første partier har kvittet seg med sine foreldede «patriotiske» og politiske kompleks fra før og under okkupasjonen. De er avlegs og erstatte ikke lenger manglende relevante politiske kvalifikasjoner. S.f. er kommunistisk!

legging i norske farvann. Mer om dette senere — og om tyskerne.

Hva så! Er det noe rart i at regjering og storting i vintermånedene 1940 var mest opptatt med å be: «Gud bevare oss for våre venner.» *

Så langt fhv. stortingsmann Wika. Bortsett fra hans feiltagelse om britenes «stopper» — kjensgjerninger, bl. a. den britiske generalsjef Ironsides memoarer, viser at England såvisst ikke satte noen «stopper for denne historiske skjenselsgjerning», men tvert om gikk med og satte igang mineleggingen som et første ledd i okkupasjonen — så er det han anfører om Norges utsikter i en konflikt på norsk jord nøyaktig det samme som Quisling anførte. Det må vel også forekomme enhver høyst ulogisk at man etter først å være klar over dette likevel satte igang en krig for England og mot Tyskland **etter at tyskerne allerede hadde satt seg fast her!** Og når katastrofen da likevel ikke ble slik Wika sa at alle var klar over den ville bli, så skyldtes vel det at tyskerne og ikke britene kom først og Quislings inngripen. Det var da vel også dette som var grunnen til at stortinget vedtok å forhandle med de tyske okkupanter, et vedtak som ble sabotert av Haakon VII og Koht.

Men, rent bortsett fra slike innvendinger, så er det av den aller største historiske interesse her å få slått fast av en stortingsmann fra dengang at det er helt riktig det som først Quisling i sitt forsvaret i retten og senere det FOLK OG LAND har fremholdt gjennom årrekker om bakgrunnen for at Norge ble trukket inn i verdenskrigen og det forræderi ledende menn begikk dengang ved sin «manøvrering» for å komme med på «den rette sia».

Når det gjelder Wikas eneste forsvar for England, at det ikke ville være med på Frankrikes «historiske skjenselsgjerning» mot Norge, så er det vel ellers tilstrekkelig å henvise til det bilde vi bragte i forrige nummer av britiske soldater klar til innskipning for okkupasjon av Norge i de første april dagene 1940.

VII.

Den for tiden pågående «Vi må ikke glemme»-kampanje (formentlig påkrevet?) gjør tydelig nok ikke annet inntrykk på ungdommen enn: kjedsommelig! Den oppvoksende slekt viser seg å ha større livsvisdom enn de aldrende årsklasser med sin selvforherligelse og hets.

VIII.

Hva nu? Man fristes til å fordriste seg til med fader Holberg å foreslå: «Gak hen og forlig Jer i Skabhalse» og få sammen slutt på den nye «firehundreårig natten» som «rugged over abekatten», for den blir evigvarende. Det er begge parter tjent med og det vil vekke anerkjennelse blant velgerne (og dem bør det vel også tas noe hensyn til?) En gjentakelse av tabellen fra 1945 og **konsekvensene derav** er neppe fristende — for velgerne.

Det vil neppe vekke forbauselse om **sindige** menn i den sosialistiske leir som Trygve Bratteli og sorenskriver Stavang m.fl. snappet initiativet til å bringe landet ut av miséren og over i normale forhold. Man minnes Claudia Olsens rake holdning i 1948, da dødsstraffen påny ble vedtatt.

IX.

At NS-folk (nådigst) er gjenopptatt i stat og næringsliv på like fot med andre og at alt forsåvidt er som før, er ikke sant.

Påstanden røper forøvrig en ikke helt god samvittighet med hva som er hendt her i landet etter 1945 og en stilltiende erkjennelse av forbrytelsen.

Olaf Holm

*

Månadsbladet

FRIHUG

Frisinna helse-, tidtrøyt- og diskusjonsblad. Siste store opplysnings-emne: *Quisling og rettsoppgjøret*. Fylgjetong: *Den spanande livssoga til Jack London*, ill. og utarbeidd etter beste kjelder. Årspris kr. 25.—. Postgiro for bladv. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

Har De fornyet
abonnement for 1967?

Nygaardsvold studerer karter sammen med partifeller mens det britiske press ble sterkere og sterkere

Beleiringen av Skallum —

(Forts. fra side 5.)

frontmann. Alle var ubevæpnet. Rogstad fremsatte herunder et tilbud om å overgi seg hvis de ble behandlet som krigsfanger og at frontkjemperne ble behandlet på samme måte. Hjemmefrontfolkene lovet å overbringe tilbudet til ledelsen. Først om ettermiddagen 11. mai skjedde det imidlertid noe. Hjemmefrontgruppesjefen forteller om det:

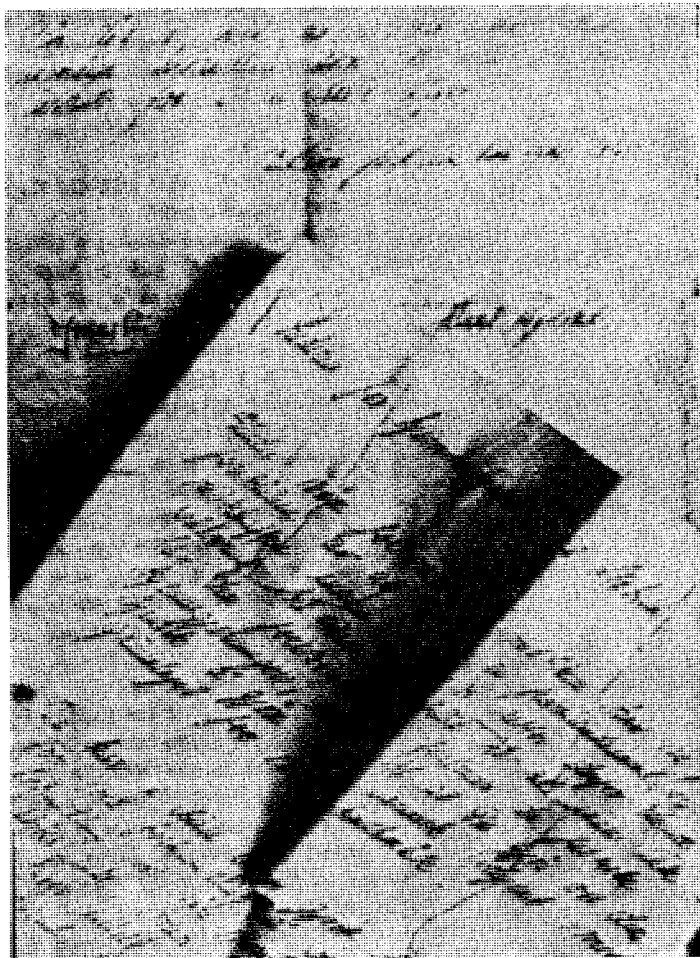
«Kl. 18.15: Wulfsberg deltok i møte på høyeste plan med bl. a. Rikspolisjefen og Kriminalsjefen samt Max Manus med gjeng(!) Etter en del forhandlinger ble det bestemt at Jens (Wulfsberg) skulle ringe til Skallum og si følgende: Våpenhvilen er oppsagt. Dere skal pågripes og behandles etter norsk lov. Det vil ikke bli spørsmål om noen slags betingelser, men dere vil ikke bli utsatt for noen overlast.

Kl. 19.15: Jens ringer til Rogstad og meddeler ham beslutningen. Rogstad svarte: — Vel, vel, da får De ha takk for denne tiden.»

Efter dette kom Riisnæs ut og overgav seg. Jonas Lie var da død av et hjerteanfall han selv hadde fremkalt og Rogstad hadde skutt seg.

De efterlot seg imidlertid følgende brev:

«Lederen for hjemmestyrkene på Stabekk.
Under våre forhandlinger med Dem har vi fått forståelsen av at De er en fedrelandssinnert og rettskaffen mann. Vi retter derfor denne henvendelse til Dem i tillit til at man ikke lar den forsvinne og fordreier de faktiske kjennsgjæringer, samt til at De gjør oss den tjeneste å gjøre våre nærmeste bekjent med grunnlaget for vår handlemåte. Vi har i disse dager gjort hva vi kunne for ved forhandling å oppnå anstendig behandling av våre norske frontkjemper. Det

Her er brevet som Lie og Rogstad efterlot seg

lyktes ikke, men husk alle på at hver enkelt av dem satte livet inn for hva han mente var Norges sak.

Vi ønsket å falle i kamp. Sterkt bevæpnet var vi beredt til det, men en kamp ville betydd utgydelse av meget norsk blod. Dertil kom det at i kjelleren på Skallum gård er oppbevart meget betydelig sprengstofflager. En sprengning ville medført omfattende ødeleggelser og store tap av menneskeliv. Selv akter vi ikke å gjøre bruk av dette våpen, men under en kamp om hovedbygningen ville det vært den største risiko for at sprengstoffet kunne bli bragt til eksplosjon.

Kun disse forhold har gjort at vi foretrekker å ta våre liv som

frie menn istedenfor å falle i kamp. Vår død er også en protest mot den uverdige behandling som NS-folk er blitt utsatt for i de siste dager.»

Også dette brev ble offentliggjort i Budstikken. Det oppgis fremdeles å være i Wulfsbergs besiddelse. Vi synes det er riktig at også NS-folk får lese det.

Kirke, kristendom og kultur

I bladets nr. 20 ifjor hadde Olga Bjoner et lite innlegg, som var så absolutt på sin plass.

Vi ut over landsbygdene kjenner Olga Bjoner som den ildsjelen hun var i forsvaret for alt som var sunt og godt i vårt samfund. Og særlig gikk hun inn for bondesamfundet.

Ekte kristendom og ekte kultur er alfa og omega for henne. Løgn, falskhet og lureri avskydde hun som pesten.

I sitt innlegg tar hun kirker og presteskapet fatt for deres opptreden i dagens situasjon. Her drives vitterlig med løgn og fordreining over en lav sko. Det er sannelig ikke tider for mennesker som har levet opp i et annet moralsk miljø.

Vår bondehøvding Johan Mellbye var av den samme støpning som fru Bjoner.

FÖRRÄDES BONDERÖRELSEN AV CENTERN? FÖRRÄDES KONSERVATISMEN AV HÖGERN? FÖRRÄDES FRISINNET AV LIBERALISMEN?

Svar på frågorn — inför valåret 1968 — finner Ni i «FRIHETSFAKLA» nr 1,

Pris helår kr10,—

«BOHUSLÄNS FOLKBLAD»s 25-årsnummer utkommer den 14. april. Helårkr 5,—

Ett konservativ, nationellt och socialistiskt samhälle, är riktpunkten för den ungdom, som säger JA till livet och önskar förverkliga det — Läs i «FÖSTERLÄNDSK ENAD UNGDOM» om det nordiska arvet. Pris helår kr 4,—

FHSINNADE UNIONS-PARTIET

Ellös - Pgnr. 62 26 97

(Sverige)

Krigføringsproblemet - -

(Forts. fra side 4.)

lig sett ikke var nødvendig å slutte noen ny avtale om opphør av krigstilstanden.²⁾ En senere avtalemessig regulering av følgene av kampfhandlingene i 1940 ble dog ansett som hensiktsmessig, og tilstrekkelig også folkerettslig sett.

²⁾ Prof. Fredt Castberg i «Folkereett» s. 195—196: «Krigen kan opphøre ved at den rent praktisk ebber ut, idet fiendtlighetene innstilles. At der da ikke avsluttes en fredstraktat kan ikke medføre at krigstilstanden anses for å vedvare, uansett den faktiske situasjon.»

I «Norge under okkupasjonen» s. 53: «Det er forøvrig mulig at de tyske myndigheters godkjennelse av ordningen med et norsk admi-

nistrasjonsråd har sammenheng med det prinsipielle standpunkt at der ikke består krigstilstand mellom Norge og Tyskland.»

Side 56: «Den tyske regjering synes overhodet ikke å ville betrakte forholdet mellom de to land som krig.»

De her fremholdte synsmåter skal ifølge Ministerialrat Schiedermair ha vært i overensstemmelse med den engelske regjeringens syn på saken ifølge opplysninger som ble innhentet av Rikskommissariatet. Dette syn har den engelske regjering også senere fastholdt, og innrømmet derfor ikke Norge bytterett etter den tyske kapitulasjon, tross den vidtgående norske føyelighet utover folkerettens bestemmelser for nøytralitet og okkupasjonsforhold.

En redegjørelse som i alt vesentlig stemmer med det foran anførte er inntatt i «Rettstidende» nr. 1 og 2 1941.

*

FOKORTELSER

«Justus Lex»: «Var Norge faktisk og rettslig i krig etter 10. juni 1940?» — J.L.

Undersøkelseskommissjonens innstilling, bind 2 — U.K. II.

Undersøkelseskommissjonens innstilling, bilag 2 — U.K. 2.

Stortingstidende — S.T.

Bj.R.

Generalforsamling i A/S Folk og Land

holdes på kontoret i Kierschowsgt. 5, Oslo fredag 24. februar 1967 kl. 12.

Aksjeeiere innkalles til å møte personlig eller med skriftlig fullmakt til en annen aksjeeier. Fullmakter kan eventuelt utferdiges til redaktør Melsom eller til undertegnende, under avisens adresse. På fullmakten skrives bare «Fullmakt for N.N. til å møte for meg på A/S Folk og Lands ordinære generalforsamling 1967», samt underskrift.

Til behandling på generalforsamlingen foreligger regnskap for 1966, valg på uttredende styremedlemmer m. v.

Styret innkalles til møte samme sted og samme dag kl. 11.

OLAF HOLM

Styrets formann

HVEM ER RUDOLF HESS,

Spandaufengslets siste og eneste fange, bevoktet av tropper fra fire nasjoner?

Et svar får man i den nettopp utkomne bok av Ilse Hess «Antwort aus Zelle sieben. Briefwechsel mit Spandauer gefangenen.»

Ca. 300 sider - Kr. 36 - mot forskudd. Mot etterkrav med tillegg av forsendelsesomkostninger og gebyr.

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Boks 3214, Oslo 4 — Postgiro 1 64 50

Hitlers ungdomsvenn - -

(Forts. fra side 1.)

ikke blitt kansler i Det tyske rike for å føre krig.»

Efter oppførelsen av «Götterdämmerung» måtte Hitler dra til fronten igjen, og om det beretter Kubizek denne lille episoden:

«Jeg gikk oppover oppkjørselsalléen og la merke til at gaten var sperret av med tau. Ved munningen av Adolf-Hitler-Strasse ble jeg stående for å se rikskansleren nok engang.

Noen minutter senere rullet bilkolonnen hans nedover gaten. Hitler stod oppreist i bilen sin. På begge sider, tett ved tausperringen, kjørte ledsagerbilene.

Det som skjedde i neste øyeblikk kommer jeg aldri til å glemme. Generalmusikdirektør Elmendorf med fru Lange og søster Susi, samt en gammel dame hvis navn jeg ikke lenger husker — hun var kunstmaler og bodde i Haus Wahnfried — stod i nærheten av meg og gratulerte meg. Jeg visste ikke egentlig hvorfor. Dog nu var kolonnen kommet til oss og kjørte forbi i langsom fart. Jeg sto like ved sperringen og hilste. I dette øyeblikk kjenner rikskansleren meg igjen og gir sjåføren et tegn. Kolonnen stanser, bilen kjører bort til meg. Hitler ler mot meg, rekker meg hånden fra vognen, ryster den hjertelig og sier «Auf Wiedersehen!»

Og da bilen igjen har satt seg i bevegelse, snur rikskansleren seg nok engang til meg og vinker. Så kjører kolonnen videre til flyplassen.»

Nu bryter det løs en helveteslarm omkring meg. De nærmest stående vil vite hvem denne underlige sivilisten er som Hitler har vist slik ære på åpen gate. Selv får jeg neppe sagt noe. Trengslen og skrålet blir nesten farlig. Hittil hadde jeg bare truffet rikskansleren under fire øyne eller i hans nærmeste krets. Dermed hadde vårt vennskap bevart sin intime og personlige karakter. Men nu var det så å si blitt en offentlig sak av det, og først da ble det klart for meg hva dette ungdomsvennskapet egentlig betød for meg.

Alle ville trykke hånden min. Vennene mine forsøkte å snakke til meg. Forgjeves! De kom ikke til orde. Jeg ble klemt og puffet, alle ville se meg. Gud vet hvem folk tok meg for! Kanskje for en fremmed diplomat som bragte fred. Så hadde trengslen iallfall lønnet seg. Endelig fikk jeg litt luft. «Men, mine herskaper», ropte jeg, «la meg dog gå! Jeg er jo bare hans ungdomsvenn!»

*

Kubizek forteller ellers at mange av partisissene stadig var ute etter ham, bl. a. for å få tak i brever og minner fra Hitlers ungdomstid. Spesielt var Bormann, som Kubizek tydeligvis ikke likte, meget geskjeftig og domine-

rende. Kubizek måtte direkte true med Hilers for å holde ham fra live.

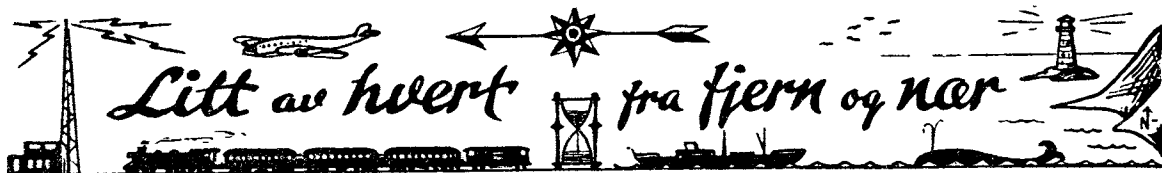
En som har gir en helt annen og symptomatisk skildring av er den ulikkelige Rudolf Hess, som seierherrene nu har holdt innesperret i 26 år. Om ham skriver han bl. a.:

«Derimot tenker jeg med glede på mitt møte med Rudolf Hess. Han var kommet til Linz og innbød meg til seg. En utsendt bil bragte meg til Bergbahnhotel på Pöstlingberg. Riksminister Hess hilste meg overordentlig hjertelig. «Det er altså Kubizek!» ropte han gledestrålende. «Der Führer har fortalt meg så meget om Dem allerede.» Jeg nerket straks at denne hjertelighet var ekte og virkelig kom fra hjertet. Også jeg fikk ved dette besøk en viss erfaring bekreftet. Jo nærmere en person sto kansleren desto mere hadde denne fortalt om meg. Rudolf Hess og fru Winifred Wagner var best orientert om Hitlers ungdomsår og dermed også om meg. Ministeren bad meg spise med seg. Det ble servert på hotellets herlige terrasse. Etter maten måtte jeg så berette lenge og utførlig om mine minner. Stadig flettet han inn spørsmål og bemerkninger. Jeg hadde inntrykk av at Rudolf Hess rent menneskelig sett sto Hitler nærmere enn mange andre, og jeg gledet meg over det. Også de andre herrer som satt ved bordet deltok i samtalen. Det ble en fri og livlig samtale som i vesentlig grad skilte seg fra forhandlingene med representantene for partikanselliet. Jeg fant det spesielt kostelig fra denne vidunderlige plass høyt over byen å være i den situasjon å kunne vise rikskansleren alle enkeltheter i bybildet. Der bak den grønne høyde med kruttårnet lå Leonding, man kunne nøye følge skoleveien til den tidligere real-skoleelev. Der lå Humboldtstrasse hvor fru Hitler flyttet over efter mannens død, og rett under føtten våre det deilige Urfahr med Blütengasse og andre minnesteder i forbindelse med min ungdomsvenn.

Rudolf Hess efterlot seg med sin enkle, likefremme opptreden, som så avgjort skilte seg fra oppførselen til andre, langt mindre betydningfulle politiske personligheter, et godt inntrykk hos meg. Jeg beklaget bare at han tilsynelatende var syk, da han så meget lidende ut.»

Når det gjelder ungdomsopplevelsene sammen med den unge Hitler, må vi henviser til boken, som kan bestilles gjennom FOLK OG LANDS BOKTJENESTE. Prisen er kr. 32.

Tannlege
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

KORRIGERT UTGAVE AV WILLY BRANDT

Willy Brandts (Frahms) meget omtalte bok «Draussen» vil nu komme på Tiden Norsk Forlag i norsk oversettelse. Av forståelige grunner må den imidlertid korrigeres noe når den skal serveres for lokalkjente norske lesere. Forlaget opplyser at man vil «foreta en del forkortelser og enkelte tillegg.» Når det gjelder Willy Brandt, så notere vi oss ellers en innsender i DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG som bl. a. skriver at «Jeg hørte i 1946 i Nationalteatret i Oslo hvorledes han (Brandt) gjorde seg lystig over den tyske folkekarakter og fant et begeistret publikum.» Idag er han Vest-Tysklands utenriksminister!

*

NY FORANLEDNING TIL HETS

Norske aviser med AFTEN-POSTEN i spissen har funnet en ny sprudlende hetskilde i en rettsak som føres i München mot tre tyske tjenestemenn som i 1942 efter ordre transporterte de nederlandske jøder østover. Det som gjør denne sak så meget mere interessant enn for eksempel arrestasjonene og borttransporten av jøder fra Norge — det fortelles jo at det fremdeles sitter folk i det norske politi som efter ordre deltok i dette — er at legendefiguren Anne Franks skjebne blandes opp i saken. Det berettes inngående i de norske aviser om saken, de tre siktede navngis omhyggelig, men ikke alt er kommet med. Vi kan supplere med å opplyse at den kvinnelige sekretær som er tiltalt i saken også har hatt en trist skjebne. Hennes far ble myrdet av polakkene under den forfølgelse av tyskere i Polen som innledet krigen. Og hennes søster ble myrdet av russerne under de ville voldsaktscener som dengang fant sted efter anbefaling av Ilja Ehrenburg.

*

FARLIGE KAFFEKOPPER

Bystyret i den tyske by Burghausen har oppdaget statstruende kaffekopper i byens egen skihytte. De var fremdeles forsynt med hakekors! Det ble reist mosjon om øyeblikkelig ødeleggelse av de farlige koppene, men borgmesteren advarte mot å ødelegge dem fordi de i likhet med «Napoleons tallerkner» kunne bli kostbare sjelendheter. Tilslutt ble et for-

slag om å avhende de farlige kaffekoppene til høyest mulig pris til utlandet vedtatt. Der kunne de jo iallfall ikke true det øyensynlig meget solide tyske nydemokrati.

JØDE HANDLER MED HITLERBILDER!

De tyske rettsinstanser har som en vet litt av hvert underlig å ta seg av, men dette er vel noe utenom det vanlige. Billakereren Herbert Schneider fant på et lager et stort antall bilder av Hitler og Göring i stort format. Han bemektiget seg dem, men under et forretningsbesøk oppdaget den jødiske spirituoshandler Ludwig Fischer dem og han været straks forretning. Han ville selge bildene. Imidlertid blandet politiet seg inn og Fischer havnet for retten. Rettens formann rystet på hodet og spurte hvorledes han som raseforfulgt kunne innlate seg på å drive forretning med slike bilder. Det er DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG som meddeler dette og som forteller at Fischer ganske freidig svarte: «Har De noensinne sett en jøde som går avveien for å gjøre forretninger?» Ellers erklærte han at han var østerriksk statsborger og derfor ikke kunne dømmes i Tyskland. Saken ble utsatt.

*

KONSERVATIV STRIP-TEAS

Det konservative parti i den engelske by Barnoldswick viker sannelig ikke tilbake når det gjelder å bruke nye midler i den politiske propaganda. Det har åpnet et nattlokale hvor en ung dame Vicki befrir seg fra alle klesplagg. Den 22-årige Vicki sier nok den nakne sannhet når hun hevder: «Jeg er konservativ tvers igjennom.»

*

VERDENSFORDUMMELSE

Trass i øket skolebesøk i hele verden har antall analfabeter øket med 40 millioner mellom 1950 og 1963. Det er UNESCO som meddeler at tallet på analfabeter i nevnte tidsrum har øket fra 700 til 740 millioner. Så det later til at de fargede produsere barn raskere enn de hvite klarer å lære dem opp til å lese.

*

NYE NAVN I KONGO

Siden 1. juli sistleden bærer byene i republikken Kongo «hjemlige» navn. Av Leopoldstad, Coquilhatstad, Elisabethstad, Banninstad og

Paulis er det blitt Kinshasa, Mbandaka, Kisangani, Lubumbashi, Bandundu og Isiro.

*

FINANSIERINGEN AV ZIONISMEN

«Informationsdienst zur Zeitgeschichte» meddeler disse nesten utrolige opplysninger om forutsetningene for at tysk industri skulle oppnå den første bestilling fra USA's hær. Det gjelder leveranse av automatkanoner 20 mm MK-20-1. Det tyske anbud ble først godtatt efter at de tre samarbeidende tyske firmaer hadde gitt en «provisjon» på 2,5 millioner D-marks (nesten 5 millioner kroner) til den jødiske «B'nai Brit»-losjen i New York. Forbundsregjeringen i Bonn hadde ettertrykkelig oppfordret de tre firmaer til å betale det som ble forlangt. «B'nai Brith» er som kjent en jødisk elitesjef hvis formål ifølge statuttene er «utvikling av jødedommens høyeste interesser.»

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapielig samvær. Møtetid kl. 19.30.

Vask, maling,
tapetsering,
mønstermaling
RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 78 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlendet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr: 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri